

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Nekoliko o obiranji, spravljanji in hranitvi sadja.

Pri obiranji in spravljanji sadja pri nas, žal, postopamo s premalo skrbnostjo. Pri tem ne pazimo ne le premalo na to, da bi varovali sadno drevje pred poškodbami, ampak zrelo sadje samo premalo skrbno obiramo in spravljam. Temu smo tako navajeni, da se ne čudimo, ako najdemo mnogo pokvarjenega in nagnilega sadja, kadar odpiramo zaboje, v katerih smo odposlano sadje prejeli, ali kadar pregledujemo spravljeano sadje. Vsak otis na sadu nam tedaj pové, da je staniče mesnatega plodja umorjeno in zato gnilobi podvrženo. Otreseno in tako sadje, ki se v velikih jerbasih in vozovih brez mehkih uložkov razpošilja v oddaljene kraje, nima dolge trpežnosti. Isto velja nadalje o pre-rano, kakor tudi o prepozno obranem sadju. V prvem slučaju se sadovi zgrbaničijo in imajo le na pol razvit okus, v drugem slučaju pa postanejo mokasti. Iz tega sledi, da je veliko na tem ležeče, če sadje oberemo o pravem času. V tem oziru razločujemo dvojno zrelost: drevesno ali trgovno zrelost in skladovno ali uporabno zrelost. Drevesna zrelost se spozna na tem, da sadje začne odpadati brez zunanjega upliva, samo od sebe, da se mu koža barva in da peške pri jabolkah porjavé in pri hruškah počrne, ter da se sadovi, če jih primemo in dvignemo, pri tem pa na polovico zasučemo, sami odkrhnejo od lesa. V tem stanju se mora sadje potrgati, kajti če bi ga še dalje časa pustili na drevesu, bilo bi mu na škodo. Skladovno ali uporabno zrelo sadje pa je takrat, če je dobro, da se uživa sveže in da je doseglo najvišjo stopinjo okusnosti.

Pri obiranji in spravljanji sadja ločimo namizno od gospodarskega sadja.

Vse namizno sadje se mora potrgati z roko. Sad vzamemo med prste, ga malo zasučemo, ter pri tem nekoliko kvišku dvignemo in potegnemo. Sadove, katerih ne moremo doseči z roko, potrgamo s sadnim obiračem. Sadje se obira v kolikor mogoče suhem vremenu; poletno in jesensko sadje bolj v ranih, jutranjih urah, ko je rosa zginila, da je bolj okusno.

Pri spravljanji namiznega sadja, da zboljšamo sadno kupčijo, postopamo tako: Ne le razne vrste jabolk in hrušk moramo strogo ločiti, ampak tudi posamezne vrste našega boljšega kupčijskega sadja odberemo najboljše v tri kakovosti. Prvo kakovost tvorijo najpopolnši, brezmadežni sadovi, t. j. namizno sadje; druga kakovost obstoji iz nadalje najlepšega sadja, to sadje je tržno

blago; tretja kakovost je z birk, obstoječ iz drobnega, spačenega in poškodovanega blaga. Prvo in drugo kakovost prodamo potem po višji ceni, dočim tretjo kakovost porabimo za domačo potrebo, za mošt, krlje, i. t. d.

Gospodarsko sadje, če ga odločimo za prodajo, pa odberemo na dva kupa in prodamo vedno le boljše, za trgovino sposobnejšo kakovost. Pri spravljanju tega sadja ne smemo vse skupaj otresti; z dobrim sadjem ne smemo tako slabo ravnati kakor s slabšim; za tako blago se dobé potem le nejevoljni in slabo plačujoči kupci. Kakor pri vsakem drugem opravilu, je tudi tukaj rednost in vestnost poglavitna reč. Kupec, ki smo mu slabo postregli, ne pride več. Tudi pri sadni kupčiji se vzdrži samo tisti, ki pošteno posluje. Ako se med dobrim sadjem pusté vmes drobni, manj vredni sadovi, izgubi vsled tega vse blago nerazmerno veliko na svoji vrednosti, kar si kupčevalci pri določevanju cen obračajo v svojo korist. Skrbno in natančno obiranje in spravljanje nas obvaruje te škode. Tako sadno blago je enakomernejše, vabljivejše in zato več vredno. S tem dosežemo ne le višje cene in povzdignemo veljavo našega sadja, ampak si zagotovimo tudi zaupanje kupčevalcev in dobro ime za prihodnjo sadno letino.

Redkokedaj se vendar vse sadje jeseni proda, zato je treba večkrat večje množine hraniti čez zimo dotlej, da nastane boljše kupčija ali pa da se porabi polagoma doma. V to odločeno sadje je treba tako hraniti, da kolikor mogoče malo škode trpi na svoji prodajni vrednosti in dobroti.

Da to sadje prav hranimo, pazimo na to-le:

1.) Sadje bodi toliko časa na drevju, dokler popolnoma dozori, potem je še le skrbno potrgamo.

Vsak črviv sadež ločimo od popolnoma zdravega.

2.) Pazimo, da se ne rani ali pritisne, kajti kjer je otis, je kmalu tudi gniloba, posebno če je sadje tanke, gladke kože in rahlega mesa.

3.) Predno je spravimo v zimske shrambe, moramo je dobro obrisati in poškodovano odstraniti.

4.) Jesensko sadje bodi dva tedna v hladni sobi, zimsko pa precej čez 2—3 dni spravimo v zimske shrambe.

5.) Spravljam je v zimske shrambe ob suhem vremenu; mokrega sadja ne smemo spravljam, ker tako rado gnije.

6.) Zimske shrambe morajo biti vedno enakomerno tople, nikdar manj nego 2° in nikdar več nego 10° R tople, vrh tega naj bodo suhe in zračne.

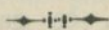
7.) Vse močno dišeče stvari, n. pr. kisló zelje, sir, čebula, itd., ali tvarine, ki diše po gnilobi ali trohnobi, n. pr. stare deske, nečista slama itd., naj se odpravijo.

8. Sadje ne smemo nikdar višje nalagati, nego v 2 ali 3 plasti in vedno tako, da pride muha navzdol, pecelj pa navzgor. Le sadje trdega in gostega mesa lahko naložimo v več plasti.

9.) Varujmo sadja mišij in podgan. Spravljamo je toraj na police, kamor miši ne morejo. Ako je spravljamo na mize, ovijemo mizam noge z gladkim, oljnatim papirjem (50—60 cm visoko), ali pa jih objimo s 10—15 cm širokim kositarjem okoli in okoli.

10.) Vso zalogo večkrat pregledujemo in nagnito sadje sproti odstranjujemo od zdravega.

Letošnjo dobro sadno letino izkoriščajmo na ta način kolikor mogoče gospodarsko, da si pridobimo iz sadja obilen denaren dohodek in si poleg tega ohranimo oziroma pripravimo za zimo veliko zdravega in okusnega sadja.

Politični pregled.

Rojstni dan presvetlega cesarja obhajal se je povsod z običajnimi slovesnostmi. 75. leto življenja, vedno polnega nadlog in bridkosti, nastopa vladar širne Avstrije, kateri je znal vedno ohraniti nje ugled in veljavo brez krvi in solzâ, kolikor se je le dalo. Bog ga ohrani še mnoga leta v prid naše širje domovine, in mu daj moč, ukrotiti tudi vse njene notranje sovražnike! — Jasen dokaz njegove zares očetovske skrbi za narode nam podaja njegovo pismo, s katerim odpoveduje velike vojaške vaje na Češkem. Slaba letina in suša je prav občutno zadela tamošnje ljudstvo. In vladar, dasi ga je vedno silna skrb izvežbanja armade, ni hotel, da bi vojaki trpeli žejo, itak revno ljudstvo pa še občutilo nadležnost vojaških vaj. Tako je vladarju velelo plemenito srce njegovo! — V Marijinih varih biva angleški kralj Eduard. Naš cesar mu ni mogel vrniti obiska v njega angleški prestolici, pa ga je tu obiskal. Bil je povsod sprejet navdušeno.

Kranjski deželni zbor se baje zopet snide. Liberalci so doslej vedno ljudstvo slepili: „Glejte, koliko vam požre obstrukcija“, ko deželni odbor ni hotel deliti podpor raznim ponesrečencem in poškodovanim. Ravno letos pa je bilo zares grozno leto: na vseh krajih požar, toča, silna suša in beda gleda z velikimi očmi v deželo. Tu hoče deželni zbor pomagati, in tudi mora! A zaslug pri tem liberalci nimajo prav nobenih, čujte, prav nobenih! Da se deželni zbor ni sešel prej in delil podpor, so krivi samo le oni. Vodstvo katol. narodne stranke je namreč že pri prvih nastopih obstrukcije izjavilo, da se nje poslanci rade volje spuščajo v razgovor vseh za ljudstvo koristnih predlogov, v druge razgovore pač ne. In sedaj so liberalci zavijali in našo stranko dolžili češ, da ona ne pripušča podpor, a deželnega zbora niso pustili sklicati! To pač ni pošteno tako slepariti ljudstvo!

V Reznu na Nemškem so imeli 51. katoliški shod. To so bili dnevi sijaja, veselja in navdušenja za nemške katoličane, ki so si s svojim možatim in odločnim nastopom priborili prvo mesto v državnem zboru, sicer protestanskega cesarstva. Prvič letos je nemški cesar sam in prijazno odgovoril na telegrafično poslani izraz

udanosti nemških katoličanov. Pač upošteva moč katoličanov. Tudi protestanti in liberalci so se dostojno vedli nasproti udeležnikom, katere je prišel na shod pozdravit tudi župan, dasi je protestant. Pa pogledjmo pri nas; kako sovražijo in sramote vse, kar je katoliško.

V Rusiji je bil 12. dan avgusta dan veselja, rodil se je namreč dolgo zaželjeni prestolonaslednik, ki je bil krščen na ime Aleksij. Car je bil silno vesel in je pri tej priliki pomilostil mnogo kaznjencev, odpustil zastale davke, odpravil pri vojaki telesno kazen in še več drugih takih polajšav je odredil. Po celem širnem cesarstvu je vladalo zares odkritosrčno veselje. Za nekaj časa so tudi pozabili svojo vojsko z Japonci. Od 15. avgusta naprej so Japonci štiri ali pet dnij neprenehoma naskakovali trdnjavo Port Artur, pa so imeli ogromnih izgub, koliko je padlo vojakov, se ne da natanko povedati, samo to se ve, da so Rusi pred trdnjavo pobrali 20.000 pušk od padlih Japoncev. Japonci so pozvali Ruse, naj se udajo, a hrabri Steselj je odgovoril, da bo branil trdnjavo do zadnjega diha. Sedaj Japonci Port Artur neprestano obstreljavajo ter ga hočejo izstradati, Rusi pa upajo, da se bo trdnjava držala vsaj še dva meseca. — Velika bitka se bije pri mestu Liaojanu. Japonci pod Kurokijem imajo 200.000 mož, Rusi pod Kuropatkinom tudi nekako toliko. Začela se je bitka 23. m. m. in še ni odločena. Vojaške čete so razpostavljene 20 km na dolgost, približno tako daleč kakor od Novega mesta do Kostanjevice. To bo pač ena največjih bitk novejšega časa. Sicer pa je težko izvedeti natančneje resnico iz te vojske. Nemci in Angleži v svoji zavisti vsak uspeh Rusov zmanjšujejo, vsako izgubo povečajo, a Japoncem na tihem pomagajo, zlasti Angleži.

LISTEK.

V RIM!

Cerkve jezuitskega reda. Pa še kaj družega.

(Dalje.)

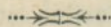
Par ulic od te cerkve je cerkev sv. Ignacija, dozidana l. 1675. Saj so vse rimske cerkve čudovito lepe in polne dragocenih umetnin, zato tega ne ponavljam o vsaki posebej, le če je kaj izvanrednega, omenim. Sezidal je to cerkev jezuit p. Grassi, slikal pa jo je na stropu p. Pozzi, tudi jezuit. Najznamenitejše v tej cerkvi pa sta grobova dveh jezuitov svetnikov: Sv. Alojzija, angeljskega mladeniča in sv. Ivana Berhmana. Altar sv. Alojzija stoji na listni strani, njemu nasproti pa oni družega svetnika, tudi mladeniča angelske čistosti in čudovite svetosti. Pod altarjem počivata nju trupli v prekrasnih, bronastih in pozlačenih rakvah. — V samostanu poleg, kamor smo šli po mnogih stopnicah in hodnikih, še kažejo sobo, koder je bival in umrl sv. Alojzij. Spremenjena je v kapelico. Zunaj na hodniku pa je vse polno spominkov na sv. Alojzija in rečij, ki jih je on rabil. — Slaboverni katoličani in brezverci se često iz nas norčujejo, ker častimo svetnike in njih svetinje. Kakor bi bilo to kaj nespametnega, protinaravnega in smešnega. Glejte le, kako svet časti ljudi, v njegovih očeh velike! Dragoceni spominki iz bronâ in kamna se jim stavijo, ulice in trgi in društva dobivajo njih ime, s slovesnimi obhodi in shodi se slavi njih spomin. In kaj so ti koristili človeštvu? Lepe so razne umetnosti, občudovanja vredne razne vede, a umetnikom in učenjakom samo zato staviti spominke, ker so imeli od Boga izvanredne darove, ki jih niso ravno vselej prav in pametno rabili, to vendar ni kdo ve kako duhovito: spriča naj se, kaj so koristili človeštvu, kako so blažilno in zboljše-

valno vplivali na svoje sovrstnike in sodobnike in rojake, to naj se presodi in po tem razmerju naj se deli labor in slava. Vidimo pa, da Bogu in Kristusu odtujeni svet, povzdiguje in hvali najbolj strupeno pero, najdrznejšo roko, najbolj lažnjiv jezik. To odvaga pri svetu. Mi katoličani pa imamo gledé tega druga, bolj zdrava in pametna načela. Kdor pomenljivega moža ne zna ceniti, nič časti ne vzame njemu, pač pa sebi. Kako visoko potem še le moramo ceniti svetnike! Kot cel in popolen človek — in to je vsakdo onih, ki jih cerkev časti — je vreden celega sveta. Kot cel kristjan, kot dopolnjena podoba Božja, pa je vreden celih nebes. Zato ne moremo svetnikov že samih na sebi nikdar dovolj častiti. Svetniki so nam pogumni voditelji v boju življenja; s kakšnim navdušenjem pozdravljajo vojaki svojega hrabrega poveljnika, ki stoji vedno v prvi vrsti, ne meneč se za strele in smrt, s kolikim ognjem grede tudi sami v boj vspricho tolike hrabrosti. In svetniki so tisti, ki so v boju med dobrim in hudim največ trpeli, žrtvovali, se največ izpostavili, po katerih so nasprotniki najbolbili. Pa bi ne krasili njih grobov, pa bi ne peavli tem junakom v čast pesmij? Sram bi nas moralo biti!

Še eno bi rad znil pri tej priliki. Oponašajo nam češčenje svetinj. Precej povem nekaj. Po Bismarkovi smrti začel je njegov brivec prodajati lase njegove. Ljudje so se kar topli zanje in jih kupovali za nezaslišano ceno kot „dragoceno svetinjo velikega Nemca.“ Nekomu se je pa ta stvar vendar malo čudna zdela in izračunil je, da Bismark — jako plešaste glave mož — v celem življenju toliko las niti imel ni, kolikor jih je oni brivec prodal. Mislil si je: „Svet hoče biti goljufan, pa ga dajmo.“ In jih je nabrisal. No, tolike lahkovernosti pri našem češčenju svetinj ni najti, če se pa kje najde, je katoliška cerkev tista, ki najstrožje postopa s tako lahkovernostjo.

V cerkvi sv. Andreja poleg Kvirinala (Kvirinal je papeževa palača, v kateri pa so se samolastno vgnjezdili l. 1870 laški kralji — po domače bi se to reklo drugače) je še enega mladeniškega svetnika grob: sv. Stanislava Kostka namreč. A tudi kaj lep spominek ima v sobi — sedaj kapelici — koder je bival v novicijatu jezuitov: Izklesana je iz marmorja podoba umirajočega svetnika, obleka je iz črnega, glava in roki pa iz belega marmorja.

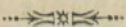
To so glavne cerkve jezuitov v Rimu, mogoče da imajo še katero, a vem ne. Tu torej je središče onega strašnega jezuitskega reda; nekatere ljudi kar strah spreletava, če slišijo ime „jezuit.“ Kakšni ljudje so vendar to? (Konec.)

Piše se nam:

Iz Št.-Jerneja. Dne 25. avgusta t. l. je obhajal svojo „sedemdesetletnico“ in ob enem godoval gospod Janez Saje, nadučitelj v pokoju in posestnik v Št.-Jerneju, v krogu svojih sorodnikov, vnukov, prijateljev in znancev. — Ogromna množica njegovih učencev, ki jih je v 48 letih izučil, so mu mnogi čestitali, neki tako le izmed njegovih sorodnikov: Ljubi Bog Te naj ohrani v zadovoljnem in najboljšem zdravju do najskrajneje meje človeškega življenja! Daruje naj Ti za preobilni trud in trpljenje dolgotrajnega službovanja miren, sladek večer! Nam Tvojim otrokom pa daj milost, da Ti tudi v najmanjem ne grenimo zasluženega pokoja, ter Ti v vsakem oziru delamo veselje! Še drugi iz mnogih: „Ko bode poln deseti križ, Še le pojdite v paradiz.“ — Ko ga je neki njegov učenec iz let 1854/55 itd. na nekem kolodvoru dobil, se je od veselja razjokal, da ga še živega vidi. Bog ga še ohrani!

Iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Zapustili so nas č. g. kaplan, Francišek Erzar, kateri so prav pridno pri nas delovali štiri leta in dva mesca. Ustovonili so Marijino družbo, vpeljali češčenje sv. Rešnjega Telesa in prav lepo vzgojevali šolsko mladino. Bodi jim prisrčna zahvala, kar so nam dobrega storili in naj jim ostanejo v spominu njih ovčice sv. Kriške fare. Marija naj jih povsod podpira in jim povrne ves njihov trud. Bog naj jim blagoslovi trud v Hrenovicah!

Domače vesti.

(Osebna vest.) Gosp. Leo Grasselli, c. kr. deželno-vladni koncipist je premeščen iz Novega mesta v Postojno, na njegovo mesto pa pride g. dr. Leopold Žužek, dosedaj konceptni praktikant v Postojni.

(V Šmarjeto) je prišel za kaplana g. Ivan Perko.

(Evharistični sestanek) v Ljubljani v dneh 23. in 24. avgusta se je izvršil prav sijajno. Hrvaških duhovnikov je prišlo nad 70. V procesiji, katero je vodil prezv. nadškof goriški, bilo je 292 duhovnikov ter obilo vernega ljudstva.

(Shod na Trški gori.) V petek dne 9. sept., dan po malem Šmarnu, bo ob priliki vsakoletne zaobljubljene novomeške procesije na Trški gori velik shod vseh Marijinih družb novomeške dekanije v proslavo 50-letnice razglašnja brezmadežnega spočetja Marijnega. Za Novomeščane odhod ob 5. uri zjutraj, druge družbe grede ob njim primernem času iz doma. Na gori sv. maše: ob polu 7. uri, ob 7. uri na namen zaobljubljene novomeške procesije peta sv. maša, litanije in darovanje, potem še ena tiha sv. maša. Ob polu 9. uri pridiga, ob 9. uri pa slovesna peta sv. maša za Marijine družbe in pete litanije Matere Božje. Če bo mogoče, potem še ena sv. maša. Odhod po lastni previdnosti vsacega posameznega. Novomeška Marijanska kongregacija vabi k temu shodu vljudno vse Marijine družbe novomeške dekanije. Ko bi dne 9. t. m. ob 5. zjutraj deževalo, vrši se shod 10. t. m.

(Prememba posesti.) Tukajšni trgovec gospod Anton Ogrin je kupil na Glavnem trgu Ferdinand Tomazičovo (prej Wepustekovo) hišo, katero bode adaptiral za svojo prodajalno. V Kandiji pa je kupil g. Strajnar Kopačevo hišo.

(Uniformirana meščanska garda) je na svojem občnem zboru dne 14. t. m. izvolila iz svoje srede nadporočnikom, na mesto odstopivšega g. L. Kopača, dosedanega gardnega poročnika L. Ropas-a, kateri se je za gardo in tukajšno godbo pridobil veliko zaslug.

(Izlet uniformirane meščanske garde v Novem mestu.) Meščanska garda priredi dne 4. septembra t. l. popoldne ob dveh izlet k Mrvarju na Hrib, kojega se bode udeležilo tudi Dol. pevsko društvo. Ta izlet nam obeta biti prav zanimiv in radi tega je želeli, da se ga slavno občinstvo prav mnogobrojno udeleži. — Za slučaj neugodnega vremena preloži se izlet na prihodnjo nedeljo, t. j. na 11. septembra t. l.

(Osemrazredna samostanska dekliška šola v Šmihelu.) Tukajšna šola za gluhoneme deklice je z letošnjim letom prenehala, ker je ves poduk gluhonemih otrok prevzela ljubljanska gluhonemnica. Ostane pa še osemrazrednica z vzgojevalno šolo. Zato se ob tej priliki p. n. občinstvu naznanja, da bodo za naprej šolske sestre d. N. D. zamogle vsprejemati večje število gojenk, ker imajo sedaj več prostora. Lani se je nekaterim kasnim prosivcem odrekel vsprejem radi pomankanja prostora, letos in naprej jim lahko ustrezemo. — Tudi so prišle v zavod nove učne moči, za poduk francoščine in italijanščine. Gojenke se poleg navadnih šolskih predmetov učijo tudi umetnega risanja, rezanja, godbe in druge za hišo potrebne reči, ter se usposobijo za vsprejem v trgovske in obrtne šole in učiteljišča,

(Ženska bolnišnica v Novem mestu.) Za zgradbo iste je Njegovo Veličanstvo določilo znesek 10.000 K iz v teku tega leta dovoljene c. kr. državne dobrodrelne loterije. Kupujte torej srečke te dobrodrelne loterije, ker s tem posledno podpirate zgradbo tako potrebne ženske bolnišnice. — Naj bi zadevni faktorji pospešili zidanje tako potrebne bolnice, ki bo v največjo korist ne samo Novemu mestu in okolici, ampak celej Dolenjski.

(Potovanje kranjskih kmetovalcev v Svico) se je obneslo v vsestransko zadovoljnost. Udeležencev je bilo 39. Obljubljeno nam je obširno poročilo. Voditelj tega podučnega potovanja g. V. Rohrmann namerja v nedeljo 18. t. m. sklicativ Novem mestu shod kmetovalcev, na katerem bode poročal o tem potovanju.

(V glasbeno šolo v Novem mestu) se prične vpisovanje dne 14. in 15. sept. v šolski sobi h. št. 149 ob 11. uri dopoldne. Poučevalo se bode: glasovir, violina, in vsi drugi instrumenti, dalje glasbena teorija in harmonija. Šolnina za pouk na inštrumentih se plačuje po urah ter znaša za eno uro 1 K 20 h. Pouk v glasbeni teoriji je za vse učence brezplačen, pouk o harmoniji se plačuje po dogovoru. Učenci lahko dohajajo po dvakrat na teden ali po en četrt ali pol ali celo uro. Koncem šolskega leta se pa vrši javna preskušnja.

Ign. Hladnik, vodja glasbene šole.

(Novo poslopje) c. kr. okrajnega glavarstva v Novem mestu je dne 18. avgusta slovesno blagoslovil mil. g. prošt dr. Elbert. Prej ta večer je bilo poslopje povodom cesarjevega rojstnega dneva kaj lepo razsvetljeno.

(Pričetek šolskega leta.) Na c. kr. gimnaziji dne 17. septembra; na deški ljudski šoli dne 16. septembra s slovesno službo božjo ob 8. uri; na dekliški ljudski šoli dne 16. septembra s slovesno službo božjo ob 10. uri v kapiteljski cerkvi.

(Porotne obravnave v Novem mestu. Pred novo-meškimi porotnim sodiščem stojijo sledeči: 29. avgusta: Anton Zavodnik, Anton Škufca, Anton Murn, Anton Zelnikar, Ivan Markovič, vsi zaradi hudodelstva uboja. — 30. avg.: Jožef Hutter, Marija Seidnitzer radi ponarejanja denarja. — 31. avg.: Jožef Hočevar, Mihael Paulin zaradi hudodelstva proti nramnosti. — 1. sept.: Janez Putre zaradi hudodelstva proti nramnosti, Janez Žugelj zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe. 2. sept.: Franc Morauc zaradi hudodelstva goljufije. — 3. sept.: Franc Erman zaradi hudodelstva zavrata umora.

(Razglas) o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori sedmi tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. — Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vezbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se želé učiti nemškega jezika, dobé v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetlavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za po noči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbé v zavodu proti plačilu. Če ima ktera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. — Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 15. julija 1904.

(Lep uspeh napredka.) V kmetijski šoli na Grmu prodali so lansko (1903) vino, napravljeno iz belega burgundca, pridelanega v Cerovcih pri Smolenji vasi po 28 kraj-

carjev ali 56 hl liter, in vino, napravljeno iz veltlinca, pridelanega na Trški gori, po 38 kr. ali 76 hel. liter. Po taki ceni prodalo se je to vino, med tem ko se je navadno rudeče vino čvičkaste narave komaj po 18 in 20 kr. liter prodalo. Iz tega se pač razvidi, kak razloček je v dobroti in ceni vina, pridelanega iz ordinar ali pa finih vrst grozdja.

(Prepovedan izvoz krme.) Državni zakonik je priobčil ministrski odlok, s katerim je prepovedan izvoz krme in sicer: turšica, ovsa, konjske bodovine, krompirja, detelje, sena itd. Vlada utemeljuje ta korak s tem, da je letes malo krme in nevarnost, da ne bode mogoče prekrmiti poljedelcu in armadi živine. Prepoved je izdana sporazumno z ogrsko vlado, izjeme ta odlok ne dopušča. Zaradi suše je železniško ministrstvo podaljšalo veljavo znižanega voznega tarifa za krmo do 31. decembra t. l.

(„Narodni kolek.“) Slavno občinstvo opozarjamo, da je družba sv. Cirila in Metoda prevzela v svojo oskrb narodni kolek, katerega je v njeno korist zasnovalo slovensko dijaštvo. Prepričani smo, da bo narodni kolek družbi izdaten vir dohodkov, ako bo občinstvo pridno segalo po njem. Priporočamo ga posebno slovenskim trgovcem in obrtnikom, kateri naj ne bi izdali nobenega računa brez narodnega kolka; 2 vinarja bo menda vendar-le lahko vsak utrpel, ki plača račun. Ravno tako naj bi narodna društva kolekovala vstopnice k veseliam itd. Prepričani smo, da se ne bo nihče pritožil, ako plača vstopnico 2 vinarja dražje. Gotovo pa naj tudi zasebniki kolekujejo svoja pisma z narodnim kolekom, posebno razglednice, katere se ob priliki raznih prirediteljev razpošiljajo. Prodajalci razglednic naj bi že prodajali razglednice kolekovane, seveda zato tudi 2 vinarja dražje, Sploh bi ne smelo biti slovenskega pisma, na katerem bi ne bilo narodnega koleka. Segajte torej pridno po njem, da bo imela naša prepotrebna družba čim več dohodkov. V Novem mestu dobiva se narodni kolek v prodajalni J. Krajec nasl. Večje množine pa se naročajo pri vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Otroški vrtec) družbe sv. Cirila in Metoda na Savi pri Jesenicah. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je sklenila v odborovi seji dne 10. avgusta t. l. da še letos prične graditi svoj lastni šolski dom za otroški vrtec na Savi pri Jesenicah. Skrb za izvršitev tega sklepa je družbeni odbor poveril odborniku prof. dr. Ivanu Svetini, bivajočemu sedaj na počitnicah v Žirovnici na Gorenjskem. — Važnost Jesenic v narodnem oziru je znana. Poleg tega pa bo otroški vrtec na Savi pri Jesenicah, ki bo imel dva oddelka, jako dobrodelna naprava za mnogoštevilne stroke tamošnjih večinoma revnih tovarniških delavcev. Že je prejela družba sv. Cirila in Metoda lepih darov posebe za Jeseniški vrtec, za kar se blagim darovateljem iskreno zahvaljuje. — A ker bo nova zgradba zahtevala precejšnjo svoto, kakršne bi družba s svojimi rednimi dohodki ne zamogla in za katero dosedanji darovi še nikakor ne zadostujejo, obrača se družbeni odbor ob tem svojem za ves slovenski narod velevažnem podjetju — brez sile sicer, vendar pa z zaupno prošnjo do vseh zavednih Slovencev, naj pomagajo družbi izvršiti to podjetje tako, da ji ne bo treba v to svrhu delati dolgov, ki bi jo ovirali v njenem rednem delovanju. Darovi, namenjeni posebe za Jeseniški vrtec naj se pošiljajo v počitniški dobi (po poštnih nakaznicah na naslov: Profesor dr. Ivan Svetina v Žirovnici na Gorenjskem. Ako pregledujemo imenik pokroviteljev družbe sv. Cirila in Metoda v družbenem koledarju, čitamo tu mnogo imen slovenskih rodoljubov, ki nikakor niso bolj imoviti nego mnogi drugi, ki se doslej še ne nahajajo v tem imeniku. Naj bi poslednji perabili to priliko, da z veledušnim darom (200 K) za Jeseniški vrtec, katera svota se lahko plačuje tudi polagoma — v več obrokih; — postanejo pokrovitelji družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor pošlje 20 K, postane ustanovnik. Oboji naj se h krati izrazijo, h kateri podružnici naj jih prištejemo kot pokrovitelje ali ustanovnike. Dobrodošli pa so tudi manjši darovi, ker „zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača“, ali — če ne palača, pa vsaj lično in primerno zavetišče za našo slovensko deco. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 18. avgusta 1904.

(Opozarjamo) na današnjo naznanilo mej inserati tvrdke bratov Ivan in Florian Vonmetz v Waidbrucku na južnem (nemškem) Tirolskem, ki priporočujejo svojo veliko zalogo vsa-

kovrstnega pristnega vina po nizki ceni. — Tirolska narurna vina se sploh odlikujejo po svoji dobrodejni lastnosti in primerni sladkosti od vseh drugih vin, ter so povsod jako priljubljena, posebno pa od te jako solidne tyrčke. Ker so cene zares nizke in tudi vožnina na hektoliter znaša le malo svotico okolu 2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto, lahko se priporoča ta tvrčka posebno gostilničajem, ki želijo svoje odjemalce postreči z dobro-okusnim, ne dragim, a pred vsem zdravim vinom.

(Velik poštenjak) je Miha Fabijan iz Hinj, kateri je na sejmu v Trebnjem izplačal za vole pomotoma 100 gld. premalo, a je potem to svoto takoj od doma poslal Jožefu Bisalu, posestniku iz Boršta pri Prečini.

(Splošna načela za narejanje sadnega mošta ali sadjevca.) 1.) Kolikor bolj dozori plod na drevesu, toliko več ima sladkorja, toliko več nastane pri vrenju alkohola in toliko boljši in stanovitnejši bo sadni mošt. Toda prezrelo sadje se naj ne jemlje za napravo mošta, ker ima isto pri jabolkah premalo soka, pri hruškah pa je sok pretežek in slezast, vsled česar se pijača ne more prav očistiti. 2.) Trde hruške, močno kislj jabolka in sploh zimsko sadje je pustiti ležati nekoliko tednov, predno ga zmečkamo. 3.) Gnilo in nagnilo sadje da moštu slab okus; pijača, ki je napravljena iz takšnega sadja, se težje učisti, ter se rada pokvari. 4.) Kakor iz jabolk samih ali pa iz hrušek, tako je tudi iz posameznih sadnih vrst mogoče napraviti prav dober sadni mošt. Sploh pa bo isti boljši, ako zmešamo več vrst sadja skupaj; sladka jabolka je mešati s kislimi jabolki in s tepkami, hruškami, kislj jabolka s sladkimi hruškami itd. 5.) Nekatero hruške in vsa sladka jabolka imajo premalo kisline, zato je dobro, ako iz navedenega sadja iztisnjenemu soku dodenemo na vsak hektoliter 100—150 g vinskega kamena. 6.) Ako zmečkanega sadja ne stisnemo takoj, marveč ga pustimo kakih 12—24 ur v posebnih posodah tako, da so tropine vedno potopljene v moštu, tedaj je lažje drozgalico stisniti, mošt gotoveje vre, pijača je boljša in stanovitnejša, ter se rajši čisti. Ta način pripravljajja — takozvano naraščanje ali predvrenje — se uporablja praviloma le pri poznem, nikoli ne pri ranem, polnem sadju. 7.) Mošt nalijemo v skrbno očiščen in ne na novo zažveplan sod. Pri soku, ki je bil iztisnjen iz zdravega sadja, nikakor ni pravilno, napolniti vrelnje posode do vrha, ker izmeče mošt na tak način pri vehi drože in druge trdne dele, ki pospešujejo vrenje in čiščenje sadjevca. V nepopolnoma poln sod se naj vtakne, kakor pri vinskem moštu, vrelna pilika. 8. Dolivanje vode je le tedaj na mestu, ako stiskamo sadje, ki daje bolj gost sok; le pri narejanju sadjevca iz prbkega in manj sočnega sadja je dodatek vode priporočila vreden. Pri sadju z redkim sokom, zlasti pri hruškah, se praviloma drozgalici ne dodeva voda. Najprimernejši čas za dolivanje vode je pred drugim stiskanjem. Tropine se v posebni posodi (kadi) ali tudi na konici sami z vodo pomešajo, 12—24 ur namakajo in potem stisdejo. Na 100 kg sadja vzamemo k večjemu 20 l vode. 9.) Iztisniti je mošt hitro, ako ostanejo tropine predolgo v stiskalnici, se ugrejejo in ciknejo, v mošt pride očetna kislina, katera pijačo prej ali slej pokvari. 10.) Prostor, v katerem naj sadjevec vre, bodi kakor pri vinskem moštu, primerno topel. 11.) Velikega pomena je pravočasno pretakanje sadnega vina, isto se naj izvrši prvokrat takoj, ko je ponehalo glavno vrenje; to se zgodi navadno meseca grudna. Ako se glavno vrenje ni popolnoma dovršilo (o čemur se lahko prepričamo), naj se mošt ne pretaka, ampak naj se po dodatku sladkorja in svežega kvasa ali pa tudi samo rozin vzbudi v njem novo kipenje. 12.) Sadjevec se navadno večkrat ne pretaka, kakor 1—2 krat; že drugo pretakanje naj se vrši tako, da sadjevec ne pride preveč z zrakom v dotiko.

„Umni kletar.“

(Sadnim trgovcem) se od pripravljalnega odbora sadne razstave v Radovljici daje na znanje, da bodo na razstavi imeli dovolj prilike ogledati si gorenjsko sadje in se dogovarjati s sadjarji gledé sadne kupčije. Naj gotovo pridejo k razstavi!

(Udeležencem sadne razstave v Radovljici na znanje!) Kdor želi razstaviti in hoče dobiti lep prostor, naj hiti, da se prijavi! Razstava se otvori 17. tekočega meseca. Ako je komu prekolistavno poslužiti se zglasilne pole, pa naj

priglasí svojo udeležbo jednostavno z navadnim pismom ali po dopisnici. Sadje in drugo naj se pošlje po pošti. Pri tem si ni treba delati preveč skrbi, odbor je poskrbel, da bode na razstavi vse strokovnjaško urejeno. — Ker se je izvedelo, da si nekateri ljudje prizadevajo, da bi sadjerejce odvrnili od razstave, češ, da letos ni lepega sadja itd., so vsi domači, osobito gorenjski sadjarji prošeni, naj se ne dajo begati po nikomur, ki bi hotel delovati proti temu prekornemu podjetju. Lepega sadja se letos vklub suši in toči dobi dovolj. Ako pa je kateri sad tudi malo pikast, ne stori nič, saj je razstava v prvi vrsti poučna naprava in ne kak — modni bazar! Komur je osobito do tega, da bode za svojo pridnost odlikovan, naj pošlje svoje, seveda kar najmožneje lepe pridelke! Pripomniti je še, da se bode naša gorenjska sadna razstava povse razlikovala od ravno letos se vršče svetovne sadne izložbe v Düsseldorfu na Nemškem. Dočim bode ona razstava bolj nekak svetovni sadni semenj, bode gorenjska sadna razstava velezanimiva zbirka vsega, kar spada k sadjarstvu in njega industriji. Kdor bode odlikovan na gorenjski sadni razstavi in nadejati se je, da jih bode obilo, bode smel na to odlikovanje biti jednako ali še bolj ponosen, kakor pa če bi dobil odliko na sadnem sejmu v Düsseldorfu. O pomenu razstave v Radovljici za napredek domačega sadjarstva in njega kupčije, se objavi v kratkem poseben članek. — Izdelovalci vrtnega orodja, žičnih vrtnih ograj, domačih sadnih stiskalnic in sploh vsega, kar spada k domači sadjerejski industriji, naj blagovolé svoje izdelke razstaviti na sadni razstavi v Radovljici! Prijave se pošiljajo pripravljalnemu odboru sadne razstave v Radovljici.

(Družba sv. Mohorja.) S posebnim veseljem naznanjamo, da se je število Slovencev-Mohorjanov nepričakovano znatno pomnožilo, da štejemo letos število udov naše družbe kakor še nobeno leto poprej. Letos namreč smo dospeli do prečastnega števila 84.598 udov družbe sv. Mohorja, t. j. 8540 udov več kakor lani, ko je štela družba 76.058 udov, in 4552 udov več kakor predlanskem, ko smo šteli 80.056 udov. — Število po posameznih krajih oziroma škofijah nam kaže sledeči pregled:

1. Goriška nadškofija	9.593 (+ 1292) udov
2. Krška škofija	6.471 (+ 266) „
3. Lavantinska škofija	26.959 (+ 3666) „
4. Ljubljanska škofija	32.783 (+ 2385) „
5. Tržaško-koperska škofija	4.615 (+ 567) „
6. Sekovska škofija	557 (— 3) „
7. Somboteljska škofija	311 (+ 5) „
8. Zagrebška nadškofija	483 (+ 60) „
9. Senjska škofija	202 (+ 14) „
10. Poreška škofija	113 (+ 11) „
11. Djakovška škofija	82 (+ 19) „
12. Bosniške škofije	193 (— 21) „
13. Videmska nadškofija	238 (+ 63) „
14. Razni kraji	527 (+ 55) „
15. Amerikanci	1.273 (+ 154) „
16. Afrika in Azija	198 (+ 7) „

Skupaj 84.598 (+ 8540) udov

Veseli ta razkaz nam kaže, da smo samo na dveh točkah malo nazadovali, namreč v sekovski (graški) škofiji za 3, in v bosniških škofijah za 21 udov. Povsod drugod pa smo sijajno napredovali. Slava zato Vsemogočnemu, ki očividno blagoslavlja naš trud, hvala iskrena vsem poverjenikom, ki zbirajo raztresena krdela z mnogim trudom h tako častni armadi, priznanje vsem posameznikom, ki množijo s svojim pristopom število Mohorjanov, Slovencev v veselje in čast, nasprotnikom naroda našega v strah in zavist!

Pregled nam kaže, da je najbolj napredovala lavantinska škofija, namreč za 3666 udov, ki je bila prejšnje leto za 2115 udov nazadovala. Nji sledi ljubljanska škofija, ki je napredovala za 2385 udov, dočim je bila prejšnje leto nazadovala za 915 udov. Tudi goriška škofija kaže jako lep napredek 1292, dočim je bila prejšnje leto za 396 udov nazadovala. Lep napredek kaže nadalje tržaško-koperska za 567, in krška škofija za 266 udov. Prav posebno nas mora veseliti napredek v videmski škofiji, kjer imamo 63 udov več, in napredek Amerikancev za 154 udov. Razmerje po drugih škofijah nam kaže gornji pregled. Med naše ude se bo letos torej razdelilo 507.588,

t. j. precej nad pol milijona knjig. Ako prištejemo to število onemu prejšnjih let, vidimo, da je družba sv. Mohorja tekom svojega obstanka razdelila samo udom, imenom navedenim v vsakoletnih koledarjih, vkup 9,807.628, t. j. malone deset milijonov knjig. Z razpošiljatvijo letošnjih knjig se bo pričelo koncem meseca septembra. Odbor.

(Zanimanje za sadno razstavo v Radovljici) narašča od dne do dne. Vse kaže, da bo ta razstava ena najlepših v naši domovini. Ker pa je najbrže še mnogo sadjarjev, kateri bi radi razstavili svoje sadje in sadne izdelke, prosi osnovalni odbor sadne razstave vse one gg. župane, ki še niso po svojih občinah dali razglasiti za deležbo, naj blagovolé to nemudoma storiti in naj gredo na roke sadjerejem pri sestavljanju in odpošiljanju sadja. Dajte priliko našim sadjarjem, da postanejo deležni odlikovanja, ki jim bode v bodrilo za napredek in v trajen lep spomin. Vsakdo, ki ima količjak lepo sadje, naj razstavi!

(Pozor, gospodinje in obrtniki!) Živimo v času, ko je treba največje previdnosti pri nakupu, kajti povsodi preti izkoriščanje, povsodi se dajo zaslepiti po nizkih cenah, v resnici pa kupijo le še dražje. — Vse izrablja imena v resnici reelnih tovarniških znamk, s čimur se slepe kupci; ti naroče in prevarani so. — Šele pred kratkim je bilo čitati o taki prevari občinstva od strani neke pariške trgovine, ki je prevarila kupovalce s portreti in tako se pojavljajo vsak dan slučajni nepošteno konkurence. — Specielno pri nakupu šivalnih strojev je treba paziti na znamko in ime in ozirati se treba v prvi vrsti na ime Singer, ki si je pridobilo glede šivalnih strojev svetovni sloves, kajti ta tovarna je tekom 50 letnega obstoja zbog vestnih svojih del zaslovela po vsem svetu. — Ta tvrdka sama ima 3000 podružnic po celem svetu in od teh 150 samo na Avstrijskem, tako da more vsakdo z lahkoto kupiti Singerjev šivalni stroj in se mu ni treba dati prevariti, ako se obrne na družbo ali njene zastopnike. Ime „Original Singer“ je postalo najboljšo poročstvo za najboljši material in vzorno sestavo. — To je pa vzrok, zakaj toliko drugih tvorničarjev skuša prodajati šivalne stroje pod imenom Singer Co., akc. dr., kakor n. pr. „Central Bobbin“, da celo pod imenom „Singer“. — Naj se torej nihče ne dá prevariti in naj pri nakupu šivalnih strojev vsakdo vpraša, če so res izvora Singer Co. akc. dr. in se ne da zapeljati po mamljivih besedah. Najboljše je, če se obrne vsakdo naravnost na Singer Co. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4., ali na njenega glavnega zastopnika, ki se nahaja v vsakem večjem kraju na Kranjskem in se lahko izkaže, da prodaja izvirne Singerjeve šivalne stroje.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu avgustu 1904 je 225 strank vložilo 89.607 K 18 h, 269 strank vzdignilo 94.539 K 75 h, torej manj vložilo 4.932 K 57 h. 14 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 24.360 K — h, 140 menic se je eskoptovalo za 61.412 K — h. Stanje vlog 2,553.442 K 42 h. Denarni promet 396.758 K 22 h. Vseh strank bilo je 911.

* * *

(Molitvenik) in pouk o pobožnosti presvetega Srca Jezusovega. Izdal in založil dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof ljubljanski. 305 strani, šestnajstorka. Cena: Rdeča obreza K 1'20, zlata K 1'60, mehko vez., zlata obreza K 2; po pošti 10 v. več. Dobiva se tudi pri J. Kraječ nasl. Prevzvišeni knez in škof ljubljanski, kateri z vso vnemo goji in pospešuje pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu, je poskrbel, da dobé verniki ljubljanske škofije, oziroma Slovenci sploh, praktično sestavljen, gledé oblike zelo priporočen, za splošno uporabo prirejen molitvenik, ki ima v prvi vrsti namen vnemati čiščenje do najsvetejšega Srca Jezusovega. Na prvih 142 straneh najdeš v lepi slovenščini dovolj vsodbude in pouka o tej prelepi pobožnosti. Druga polovica knjige pa obsega navadne molitve, kratke, krepke, prirsčne. Malo je besedij, pa več jedra. Silno so nam vseč pristne cerkvene molitve ob večjih praznikih, tako bo narod tesneje zvezao s cerkvijo, ker bo razumel njene molitve. Prepričani smo, da bo krasna knjižica vspešno uplivala na razširjanje prekristne pobožnosti v čast presvetemu Srcu Jezusovemu in pripomogla, da se bo posebno za naše čase potrebna pobožnost prav gojila in povsod pri-

našala obilnih milosti. Knjižica bo vzbudila med milim slovenskim ljudstvom brez dvoma splošno zanimanje in bodo segali po njej visoki in nizki, stari in mladi.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne stvari.

* (Dovršena sibirski železnica.) V kratkem otvorijo svečano bajkalsko železnico (okoli jezera Bajkal), ki je še nedostajala, da je orjaška sibirski železnica popolnoma dovršena. Prevoz čez zledenelo bajkalsko jezero je bil začetkom rusko-japonske vojne jako težak. V 7 mesecih pa so zgradili Rusi to progo, čeprav so dejali, da bo treba za to 3 leta. Podjetnikom so bile obljubljene velike nagrade, ako skonečajo progo čimprej. Proga je dolga 244 vrst (1 vrsta je 1066 metrov), ima 19 tunelov, 189 mostov, 10 viaduktov, 10 postaj. Vsa zgradba je stala 53,600.000 rubljev (1 rubelj je 2 K 63 vin.) ali 219.777 rubljev vsak km., to pa radi velikih zaprek v gorah. Na tej progji bo hodilo na dan 14 parov vojaških vlakov, 2 para osebnih, 4 pari tovornih in 1 par delavskih vlakov. Železniški minister knez Kilhov odide k otvoritvi te proge. Tako bo mogel sedaj dobivati Kuropatkin vse hitro, česar mu bo treba.

* (Nekoliko o časopisih.) Prva po številu časopisov je Nemčija, kjer izhaja 5500 časopisov, med njimi 800 dnevnikov. Druga je Anglija s 3000 časopisi, med njimi 809 dnevnikov. Skoro istotoliko, namreč 2816, jih ima Francija. V Italiji izhaja 1400 časopisov. Potem pridejo Avstro-Ogrska, Španija, Rusija, Grška in Svica. Skupno izhaja v Evropi 20.000 časopisov. V Aziji izhaja 3000 časnikov, večinoma v Indiji in na Japonskem. Samo na Japonskem izhaja 1500 listov. Na zadnjem mestu gledé časopisov stoji Afrika. Tam izhaja namreč le 200 časopisov, in sicer 30 v Egiptu, ostali pa v evropskih naselbinah. V združenih državah izhaja 12.000 časnikov, od teh 1000 dnevnikov. V Avstraliji izhaja le malo časopisov. Izračunili so, da pride na vsakih 22.000 zemeljskih prebivalcev po en časopis.

* (Umetnost pri Japoncih.) Japonci imajo za umetniško lepoto drugačne oči kot Evropejci. Razobesit po stenah podobe se zdi Japoncu barbarstvo. Ako ima Japonec zbirko lepih slik, zaklene jih, kamor ne more priti ogenj. Vsak dan prinese po eno podobo v posebno v ta namen napravljeno sobico, kjer si jo ogleduje en dan od vseh strani, potem pa roma nazaj v varno čumnato. Slika, ki ni strogo po naravi narejena, nima zanj veljave. Izključene so strogo gole podobe, bodisi kakršnegakoli človeškega bitja.

* (Evropski gozdovi.) Če smemo verjeti statistikom nam bo lesa še preje zmanjkalo kakor premoga. Gozdovi pokrivajo sedaj le 4 odstotke površine na Angleškem, 6 na Danskem, 7 na Nizozemskem, 13 na Španskem, 14 na Laškem, 17 v Belgiji, 18 na Francoskem, 20 v Švici, 21 na Norveškem, 25 na Nemškem, 30 v Avstriji, 32 na Ruskem, 40 odstotkov pa na Švedskem. Angleži uvažajo vsako leto lesa za 480 milijonov kron, Belgijci za 99 milijonov kron, Švica na okroglo 14 milijonov kron, Nemčija pa za kakih 360 milijonov kron. Tudi Francozi kupijo vsako leto za kakih 94 milijonov kron lesa v inozemstvu. Samo Avstrija, Rusija, Švedska in Norveško imajo še dosti svojega lesa.

* (Koliko stane londonska megla?) V Londonu nastopi večkrat pozimi strahovita megla. Domačini jo ločijo v dva razreda, v črno in rumeno meglo, nadležni sta pa obe. Poglavitno je pa, da londonska megla tudi veliko stane: osobito železnice. Kadar megla nastane, treba jo je od postaje do postaje naznaniti z malimi kovinastimi pokalnicami, napolnjenimi s smodnikom, ki jih pritirajo na relse. Čim pelje vlak čez, se pokalica z glasnim pokom razleti, kar je za strojevodjo znamenje, da vozi previdno. Ker se teh pokalic (ena stane 12 vin.) vsako zimo mnogo porabi, pomeni to za železniške družbe velik izdatek, zlasti če se prištejejo še plače za posebna dela in za pomožne delavce. Velike izdatke ima pa tudi mesto samo, ki mora dostikrat ves dan vse ulice razsvetliti in pa meščani, ki morajo po dnevu po hišah imeti luč. Nekdo je izračunil, da stane taka megla, če traja 8 ur, približno tričetr milijona kron.

(Najtežji mož) je vsekakor leta 1848 rojeni Anglež Tomaž Longley. Isti tehta 282 kg. in meri čez prsi 70 palcev, čez pas pa celo 83 palcev; njegova meča imajo obseg 23 palcev. Mož je visok 6 čevljev in 1 palec. Longley je zelo izobražen mož. V jubilejnem letu mu je brzojavila kraljica Viktorija ter mu čestitala k dobremu zdravju.

(Nekaj o zapovedovanju. Dar zapovedovanja je zelo važna lastnost vsakega gospodarja, ki ima opraviti s podložnimi in posli. Umetnost poveljevanja obstoji v tem, da se vedno pravo na pravi način odkaže, tako, da podložni radi in brez nevolje ter točno storé, kar se jim ukaže. Dar ukazovanja je izliv smisla za pravičnost, živega čuta za pravo in dobro. Najložje si to lastnost prisvojé oni, ki so bili naučeni ubogati kot otroci. Ukazovanje ne obstoji morda v tem, da se nastopa surovo in brezobzirno ter z vpitjem in psovki nasproti podložnim, da se jih zmerja in tepe., marveč isto temelji na pravem poznavanju človeškega čustvovanja in pa na modrem uporabljaju tega poznavanja. To pametno vporabljenje obstoji v tem, da se prijazno odkazuje to, kar je pravično. Take ukaze podložni vedno radi izpolnjujejo in je v hasek gospodarstvu, mej tem ko surovo postopanje, zmerjanje itd. le škoduje, ker delavce odbija. Delavec in podložni je vsled takega ravnanja nevoljen, trmast, zamerljiv in nasledki se kažejo na gospodarstvu samem.

* (Miš in lev.) Nekoč je spal lev za neko skalo, kjer je bilo prijetno senčno in mirno. V spanju mu priteče miš čez glavo in zbudi kralja živalij iz sladkega spanja. To pa je „Veličanstvo“ tako razjarilo, da je zgrabil miško s svojimi groznimi kremplji. „Ojoj, ojoj!“ je cvilila miška in prosila mogočnega gospodarja puščave, naj ji prizanese in še pusti življenje. „Samo še zdaj in hvaležna ti bom vse žive dni“ prosila je živalica, tresoč se po vsem telesu. „Naj bo še zdaj!“ je zagrmel lev in visokodušno izpustil miško, rekoč sam pri sebi: „Lev, pa da bi se znosil nad jedno miško?“ Kmalu za tem začuje miš strašno rjo-eti in tuliti leva; hiti pogledat in vidi, da je kralj živalij zapleten v gosto mrežo, iz katere se ne more rešiti. Gre in pregloda mrežo na več krajih in lev je bil otet. Tako je povrnila mala miška orjaškemu levu dobroto, da jo je pustil pri življenju. In nauk tega? Kolikorkrat si kak lev, ki preganja socialno nižje stoječega domišlja, da ne prideta še kdaj skup v življenje!

* (Otrok v kletki.) Ogrske oblasti imajo opraviti z nekim čudnim slučajem, pri katerem si ne vedo pomagati. Neki uradnik, imenom Berg, blizu Budimpešte, vzgojuje svojega sina v kletki. Po leti stoji ta kletka na dvorišču, po zimi v sobi. Otrok je star 3 leta. Ko so ga gosposke za to prijemale, češ, da prestopa meje očetvske oblasti, je dejal: Svojega otroka vzgojam za to tako, da njega obvarujem vsacega tujega vpliva, ter da on drugim ne napravi nobene škode. Dokler je v kletki, ne more nikomur nič žalega prizadeti, niti ničesar pokvariti. Ker se otroku dobro godi in je popolnoma zdrav, ter tudi duševno primerno razvit, mu oblasti res nič ne morejo. A čudno vsekako otrok v kletki!

Smešnice.

(Velja.) „Kaj je vedeževalka?“ — „To je ženska, ki pripoveduje, česar ne ve.“

(Novo merilo starosti.) „Koliko pa je hči g. N. že stara?“ — „Ne vem natanko, zdi se mi pa, da je že večkrat menjala pravopis.“

(Vedno stari.) Profesor pride domu bolj pozno, kakor mu je stroga soproga dovolila. Zato mora slišati osoljeno pridigo. „Ti, ti, se pa že zopet nisi pripravila, ker govoriš tako tja v en dan,“ reče soprog žugaje s prstom in kar iz navade išče svoj katalog v žepu.

(Praktično.) Če greš na pot, moraš 1.) vzeti s seboj natančno sestavljen zapisnik vseh tistih, ki jim moraš doposlati razglednice, da se ogneš zamere; 2.) kupi si mark že prej, da s tem ne gubiš časa; 3.) kadar ješ, ješ lahko z levico, z desnico pa piši razglednice.

(V davkariji.) Gospod: „Povejte mi vendar, zakaj ste mi pa letos napisali davka še enkrat toliko?“ Komisar:

„Slišim, da se veliko vozite po železnici.“ Gospod: „Saj ni res, letos se še nikamor nisem peljal.“ Komisar: „Tem bolje, ste si pa prihranili denarja. Torej plačajte in molčite!“

Narodni kolek

se dobiva

v prodajalni J. KRAJEC nasl.

Naznanila mestnega magistrata.

Seja občinskega odbora v Rudolfovem z dne 12. avgusta 1904. Navzoči: župan: g. pl. Sladovič; svetovalca: gg. Rosman, Umek; odborniki: gg. Bruner, Ferlič, Gandini, Gustin, Hočvar, Magolič, Morauc, Mramor, dr. Poznik, Skale, Vidic; zapisnikar: tajnik Stukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gg. Ferliča in Mogoliča ter preide k dnevnemu redu: 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 14. junija 1904 št. 1022. Ad 1.) Zapisnik se prečita ter odobri. 2.) Poročilo vodovodnega odseka glede prispevka prizadetih občin k obratnim stroškom. Ad 2.) Vodovodni odsek predlaga sledeče: I. Določila o dobivanju vode iz vodovoda v občini Šmihel-Stopiče in sicer za vasi: Čermošnjice, Gotnavas, Idinščina, Kandija, Šmihel in Žabjvas in o dobivanju vode iz vodovoda v občini Prečna v vasi Bršljin — se naj odobrijo po § 2 ki se glasi: „Za domačo porabo § 1, odstavek 1 oddaja se voda brez posebnega povračila, ampak plačevati je za njo dotični znesek, katerega določijo občina dotični hiši, vsi drugi paragrafi ostanejo neizpremenjeni, kakor jih je mestni odbor v seji 2. oktobra 1903 soglasno sprejel. II. Nadalje se je moral stroškovnik dejanskim razmeram preurediti, ker je bila poraba bencina kakor tudi delovrba veliko večja, kakor v prejšnjim stroškovniku proračunjena in ker se je moralo v letnih mesecih po 10 do 12 ur na dan vodo srkati, dočim je bilo proračunjeno srkanje samo 6 ur na dan, v jesenskih in zimskih mesecih pa vsak dan najmanj po 8 do 10 ur. Da je poraba vode tako velika, je temu uzrok, da posebno pri vodnjakih na deželi iz zlobe ali škodoželjnosti puščajo odtok odprte in se vsled tega tako ogromna večina vode popolnoma izgubi. Odsek predlaga sledeči stroškovnik: 1.) Bencin, pri 8 urnem pumpanju na dan $365 \times 0,45 \text{ kg.} \times 8 \text{ P} \times 8 \text{ ur} = 28,80 \text{ kg.} \times 365 = 10,512 \text{ kg.}$ 10,512 kg. a 17 h, 4 h za vožnjo itd. 2907,52 K, 2.) razno olje, mazilo in obrisače za pumpe in motorje 200 K, 3.) I. strojevodja na leto 1800 K. — 4.) II. strojevodja (monter 1500 K 5.) vzdrževanje cele naprave, povprečno 0,3 % od vseh stroškov, po odbitku odkupa zemljišč, delovodstva in odškodnin od okroglega zneska 300.000 K 900 K. 6.) obresti od kapitala 75.000 K po $4\frac{1}{2}\%$ 3375 K. 7.) amortizacija od kapitala 75.000 K razdeljeno na 50 let 400 K, 8.) amortizacija bencin motorjev v 15 letih v znesku 12.000 K 600 K, 9.) amortizacija sesalke v 50 letih v znesku 8000 K 50 K, 10.) vzdrževanje telefonske naprave 50 K, 11.) rezervni fond, neprevidni stroški in račun zgube 1692 K 4 h, skupaj toraj 12.775 K. Pod točko 6. in 7. potrebni znesek prevzame novomeška občina, ter se od gornjega zneska odbije 3775 K. toraj ostane 9000 K, katera svota se na sledeči način pokrije: občina Novomesto 6000 K, občina Šmihel-Stopiče 2750 K in občina Prečna 250 K. — Nadalje se predlaga, da ostane cenik, kakor je bil svoječasno v seji sprejet neizpremenjen. Gospod župan povdarja, da je mestna občina Rudolfovo gledé prispevka prekoračila skrajno mejo ker, ako prevzame mestna občina dve tretjine k obratnim stroškom in posebej še obresti in amortizacijo od 75.000 K upa, da bodo prizadete občine gotovo spoznale ne samo korist vodovoda, ampak tudi skrajno potrežljivost mestne občine. — Po debati, katere so se udeležili vsi navzoči gospodje, se ti predlogi sprejmejo. 3.) Poročilo županstva o prodaji 300 smrek iz mestne hoste. Ad 3.) Sklene se, da se dražba razpiše v „Dolenjskih Novicah“ in „Slov. Narodu“ in sicer od 15. septembra 1904. — 4.) Poročilo županstva gledé plačila najemnine „Dolenjskega Sokola“. Ad 4.) Prebere se pogodba, katero je mestna občina sklenila z „Dolenjskim Sokolom“ z dne 22. septembra 1897. Na to poroča g. župan, da je „Dol. Sokol“ dolžan na zaostali najemnini 400 K. Ker ima občina vsako leto precejšnih stroškov, s popravilom telovadnega orodja, kakor tudi s poslopijem je pozval „Dolenjski Sokol“, da plača v točki 5 pogodbo najemnino od letnih 100 K, prepušča pa mestnemu županstvu, da se v tej zadevi stori sklep. Po debati, v kateri se je od raznih gg. govornikov povdarjalo, da pobira „Dolenjski Sokol“ članarino, nima pa nobenih stroškov za telovadnico, bi vendar zamogel zadostiti svoječasno sklenjeni pogodbi se sprejme z večino glasov predlog, da se „Dolenjski Sokol“ še enkrat pismeno pozove, da v roku 30 dni plača najemnino, ako pa isti né plača, da se zaostali znesek sodnijskim potom iztirja in vsaka nadaljna poraba telovadnice prepove. 5.) Poročilo upravnega in finančnega odseka o prošnjah za podelitev domovinstva. Ad 5.) Sklene se, da se podeli domovinska pravica na podlagi zakona z dne 5. decembra 1896 drž. zak. št. 222 in sicer gg. Simonu Bergant, Ivanu Morauc in Mihaelu Mramor. — 6.) Volitev 1 člana v gospodarski in 1 člana v stavbni odsek. Ad 6.) Sklene se soglasno, da se izvoli g. Josip Ogoreutz kot član v gori omenjena odseka. 7.) Poročilo ubožnega odseka o prošnjah za podpore. Ad 7.) Na predlog ubožnega odseka se v večino glasov sklene sledeče: prošnja Aue Péne, Aue Granda, Johane Weiser, Jere Papež, Jakoba Pirnat,

Henrika Kastelic, Franc Godina, Janeza Pitako, Emilije in Jozefine Reschke — se odklonijo; Antoniji Stopar in Mihi Jazbecu pa se dovoli podpora za kopej v Toplicah vsakemu po 20 K. — 8.) Poročilo stavbenega odseka glede pritožbe g. Antona Weiša proti stavbi g. K. Barboriča. Ad 8.) Prebere se pritožba g. Weiša proti stavbi g. Barboriča, kakor tudi vsi v to zadevo spadajoči spisi. Na to se postopanje županstva odobri, pritožba g. Weiša pa kot neutemeljena zavrne. — 9.) Poročilo pregledovalcev mestnih računov za leto 1903 Ad 9.) Pregledovalca mestnih računov gospoda Bruner in Vidic naznanjata, da sta račune pregledala ter iste v popolnem redu našla, ter predlagata, da se računi odobrijo. Na to se mestni računi soglasno odobrijo. — 10.) Slučajnosti. Ad 10.) Gospod Rosman opozarja, da je deželni odbor občini Prečna naložil prisilno naklado za popravilo ceste proti Hmelniku in je tudi mestna občina pri tej prisilni nakladi prizadeta (hosta). Mestna občina pa je vedno svoj del ceste popravljala, toraj ji popolnoma kot nekrivo zadene ta naklada. Sklene se toraj soglasno, da županstvo potrebne korake stori, da se te doklade oprost. Ker je dnevni red končan gospod župan sejo zaključijo.

Umrli so:

16. avg. Franciška Stanonik, hči pisarniškega pomočnika, 5 mesecev želodčni in črevesni katar, št 153.

Loterijske številke.

GRADEC,	13 avgusta	70	78	28	66	58
TRST,	20. avgusta	82	66	13	55	39
GRADEC,	27. avgusta	80	43	82	33	63

Tržne cene dne 30. avgusta 1904 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	14	96	Leča	11	04
Rž	13	—	Bob	9	76
Koruza	15	60	Ajda	14	31
Oves	7	16	Proso	12	36
Ječmen	9	76	Soršca	12	36
Krompir	5	20	Lan	14	31
Fižol	11	04	Jajca po 5 za 20 vinarjev.		
Grah	10	40			

NAZNANILO.

(217)

Šolsko leto 1904/05 se začne na gimnaziji v Rudolfovem v soboto 17. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

V prvi razred se bodo vpisovali učenci 15. septembra, v ostale razrede 16. in 17. septembra.

Sprejemni izpiti se vrše 16. septembra, ponavljalni in dodatni izpiti se začno 16. septembra in morajo 18. biti zvršeni.

Sprejemnih izpitol ponavljati, bodi si na istem ali na kakem drugem učilišču, ni dovoljeno.

Sprejemnina, ki jo plačajo na novo vstopivši učenci, znaša 4 K 20 h, prinos za nakup učil, ki ga plača vsak učenec, 2 K.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

V Rudolfovem, 1. septembra 1904.

Dobro izurjen viničar

išče službe za viničarja ali tudi za majerja. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na

(206-2-2)

M. Žepan, — Semič.

Učenca

krepke postave, ki ima veselje za mizarstvo, takoj sprejme

(206-2-1)

Vincenc Umek v Rudolfovem.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

94.1/c

IZJAVA.

Podpisana prekličem s tem svoje proti nekaterim osebam v Rudolfovem izgovorjene besede, s katerimi sem nevedé in nehoté žalila čast g. Rudolfa Knolla v Rudolfovem, ponavlja besede g. Janeza Knolla, očeta imenovanega, da ga je njegov sin g. Rudolf Knoll zapodil od sebe, ne da bi se preje sama pričala o istinitosti te od zadnjega proti meni in več osebam izgovorjene trditve.

S tem torej bodi oprana žaljena čast g. Rudolfa Knolla, pomožnega uradnika pri c. kr. okr. sodišču v Rudolfovem.

Alojzija Delhunja,

(220)

hišna posestnica v Rudolfovem.

Razglas.

Podpisano županstvo proda iz svoje hoste v Cegonci pri Rudolfovem, ne daleč od novomeškega kolodvora, kakih

300 hoj ali smerek

in sicer po kosih, katera drevesa so za prodajo vže zoznamovana.

Razpisujejo se v to svrhu ponudbe, ki naj se vložijo pri podpisnem županstvu do 20. septembra 1904. Tem ponudbam priložiti je 10% varščine v gotovini, hranilnih knjižicah ali veljavnih vrednostnih papirjih. — Vsakdo, ki hoče vložiti ponudbo, si lahko zoznamovana drevesa poprej ogleda z mestnim čuvajem Pavličem, ki stanuje v Cegonci.

Mestna občina ni vezana sprejeti najvišjo ponudbo, pač pa je vezan vsak ponudnik na svojo ponudbo do 20. oktobra 1904, kar se ima v ponudbi omeniti.

Pogoji glede plačevanja kupovine in kedaj je spraviti les iz hoste, kakor tudi drugi pogoji izvejo se v občinski pisarni v Rudolfovem, ter ima vsak ponudnik v svoji ponudbi izjaviti, da so mu vsi pogoji znani in da se jim podvrže.

RUDOLFOVO, dne 25. avgusta 1904.

(216)

Mestno županstvo.

Razid in likvidacija delniške družbe „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem.

Delniška družba „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem je na občnem zboru dne 23. aprila 1904 sklenila svoj razid in likvidacijo. Ta skiep in način likvidacije, po katerem se ima vseh 200 delnic v 10. letih od leta 1907 počenši po 20 na leto izžrebat in delničarjem v nominalni vrednosti po 100 K brezobrestno izplačati, je c. kr. ministerstvo notranjih zadev z odlokom z dne 8. avgusta t. l., št. 35.605 odobrilo. Likvidacijski odbor obstoja iz 5 članov in sicer iz treh na občnem zboru izvoljenih gg.: Dr. Albin Poznik, c. kr. notar, Simon pl. Sladovič, lekarnar in župan, in Ivan Škerlj, c. kr. dež. sod. svetnik, vsi v Rudolfovem, in iz vsakokratnega predsednika „Narodne čitalnice“ v Rudolfovem ter vsakokratnega predsednika šolskega upravnništva „Glasbene Matice“ v Rudolfovem.

To se objavlja in se ob enem morebitni upniki delniške družbe „Prvi narodni dom“ pozivljejo, da oglasijo morebitne tirjatve pri podpisani delniški družbi.

RUDOLFOVO, dne 30. avgusta 1904.

(225-3-1)

Prvi narodni dom v likvidaciji.

Podpisani prodam radi svoje starosti svojo

HIŠO št. 11. v Gor. Maharovcu pri Št.-Jerneju iz prostih rok.

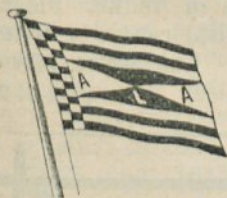
Hiša in drugo stanje, hlevi, kleti, kozolec i. t. d. je še v najboljšem stanju, ter leži vse poleg državne ceste peljoče v Rudolfovo, oddaljena je 1/4 ure od Št.-Jerneja. K temu pripada, doma njiva za posetev 5 mernikov, pri hiši vrt z nekoliko sadjem, na katerem se nakosi 2 težka voza mrve. Blizu doma sta še dva travnika za 8 vozi košnje, ter poleg ena njiva prav pri državni cesti za posetev 18 mernikov. Potem 3 joha hoste v Gorjancih za drva, toraj skupaj posetve 23 mernikov in 10 težkih vóz mrve. Zanesljiv kupec, ki ne bi mogel vso svoto precej izplačati, se po dogovorjenju tudi proti obrestmi za kake 2 ali 3000 gld počaka. Omenim, da je v moji hiši že večletna dobro obiskovana gostilna, katera bi bila tudi sposobna za prodajalno i. t. d. Cena je 6500 gld.

(210-3-3)

Franc Borse,

posestnik in gostilničar v Gor. Maharovcu, po dom. v Drgančah.

Avstrijsko-Ameriška Linija.

Edina, domačo-avstrijska, direktna
brzoparobrodna vožnja

TRST-NEW YORK

— in nazaj. —

Oceanska vožnja okrog 8 dni. Prosta, dobra, domača hrana in pijača ter 100 kg. prtljage že od Ljubljane, tedaj nobenih postranskih stroškov mej potjo. Najpripravnejša in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. Cela vožnja, Ljubljana-New York

 samo 100 K. (214-5-2)

Ta domača družba je edina, katera sme povsod svoje zastopnike nastaviti. Pojasnila in vozne karte za Kranjsko, Štajersko in Koroško le pri

Jos. Pavlin-u v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Lepe

podobice za biro

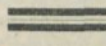
v prodajalni J. Krajec nasl.

v Rudolfovem.

Hotel pri „Zvezdi“ v Novem mestu.

Vsak ponedeljek in torek
 od 8. do 6. ure

plombovanje, operacije, zamena p sameznih zob in celih zobovij v kavčuku ali zlatu, z nebesom ali brez njega, po najmodern-jih metodah

**zobozdravniška
ordinacija.**

Vsa zobozdravniška dela se izetšujejo v koncesioniranem zobotehniškem ateleju

(181-0-4)

Otona Seydla.

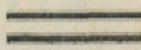
Kdor ljubi (78-24-12)

nežno, čisto lice brez pég, mehko in gladko kožo ter cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) tvrdke BERGMANN & Co.
Draždane in Tečen ob Elbi.

Dqbiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

(224-12-1)
Bratje Johann
in Florian Vonmetz

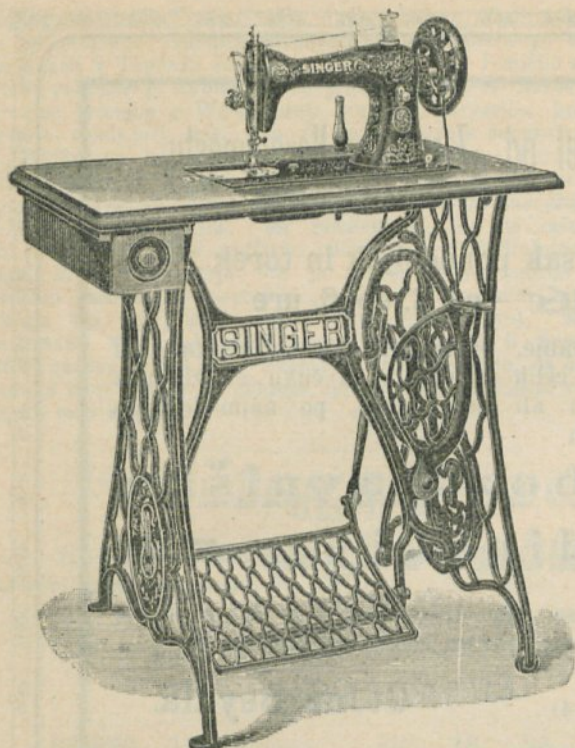
zaloga vina in žganja na debelo v Waidbruck-u (Spodnje nemško Tirolsko)

priporočajo svoja vsakovrstna zajamčeno narurna vina po zelo nizkih cenah.

Krčmarsko vino belo in rudeče hektoliter 15 gld.; krčmarsko vino boljše vrste hl 16 gld.; fino vino, belo in rudeče hl 19 gld.; posebno fino vino (Hügelwein) hl 22 gld.; Kaltererseewein hl 24 gld.; Terlaner, belo vino hl 26 gld. — Nadalje: namizno vino (navadno) od 12 do 14 gld. hl. Žganje druge vrste hl. 43 gld., žganje prve vrste 46 gld. hl, in pristno narurno žganje 50 gld. hl.

Finejša vina v steklenicah, kakor: St. Magdalener, Leitacher, Kalterersee, Tiroler-Blume, Terlaner itd.

 Voznina stane od hektl. okoli 2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto.

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje. Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 6.

(194 12-3)

„Grand Prix“.
Najvišje odlikovanje.

Pariz
1900

Proda se dobro ohranjen sejmarski voz s streho.

Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic“. (222-2-1)

Dve lepi sobi, klet in drvarnica

takoj za oddati pri

(212-0-2)

Franc Murn-u v Kandiji.

Iščem

krepkega dečka

za svojo trgovino z železnino in kolonijalnim blagom.

(219-2-1)

Franc Guštin, Metlika.

2 STANOVANJI 2

v lepi vili v Novem mestu s krasnim razgledom v okolico in daljavo, se takoj oddati. Eno obstoji iz 4 velikih sob, drugó iz 3 sob, z vsemi k stanovanju potrebnimi prostori in s kletjo. Okoli vile je veliki sadni vrt in vrt za zelenjavo.

— Vila je tudi na prodaj. —

Pojasnila daje upravništvo „Dol. Novic.“ (205-0-2)

Lepa in nova hiša se takoj proda iz proste roke v Novem mestu v Križatijski ulici št. 138. Več se izve pri lastnici

(221-3-1)

Josipini Medved-Souvan v Ločni pri Novem mestu.

POZOR! Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše). (272-24-20)

❖ Novomesto! ❖

 Novi

❖ Novomesto! ❖

hotel in kavarna Jacaz.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril svoj novo in moderno sezidani hotel, v katerem so potnikom na razpolago prav lepe, popolno z novo opravo urejene sobe v prenočišče. — Točil bodem fino Puntigamsko pivo, pristna dolenska in druge vrste vina. Izvrstna kuhinja postregla bo vedno z gorkimi in mrzlimi ukusnimi jedili. Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah. — Prodajam na debelo in drobno iz svoje velike zaloge jako fina in zajamčeno naravná vina od 28 vin. liter naprej. Toči se tudi vsakovrstno žganje na debelo in drobno.

Potnike na kolodvoru sprejemal bode pri vsakem vlaku za moj hotel omnibus „Medved“.

Za prav obilni obisk in velecenjena naročila se najprisrčneje priporočuje

(192-0-4)

Anton Jacaz.

Štev. 9640.

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1904/1905 (ozir. tudi za l. 1905/1906), ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstejšega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, za obleko, obuvanje in za šolske potrebščine pa si morajo sami skrbeti.

V šolo se sprejemajo tudi plačujoči zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 60 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Za vse druge potrebščine si morajo sami skrbeti.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih tudi naprej.

Prošnje, svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K je poslati

do 10. septembra t. l.

vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, izpričevalo o dovršeni ljudski ali kakšni višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in izpričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilca.

Prošnji za vsprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati vsprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in iz preprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kdaj bo delati vsprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico le do dveletne prezentne službe. Ako namreč zadoste svojim vojaškim dolžnostim prve dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali svojih starišev domu, smejo na podstavi odredbe vis. c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija 1895, števil. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski. (208-2-2)

V Ljubljani, dne 27. julija 1904.

Keil-ov lak

najzvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvira 20 kr.

Keil-ovo črnilo za železo, les, usnje i. t. d.

Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah

je vedno v zalogi pri

(215-6-2)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

Šolske knjige in šolske potrebščine
v največji izberi pri J. Krajec nasl.

Išče se s 1. oktobrom t. l.

stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, shrambo in drvarnico. Ponudbe naj se vpošljejo pod naslovom: dr. Kaspar Pamer, Traberg (Oberösterreich). (198-3-3)

Ugodna prilika!

Proda se iz proste roke v prijaznem kraju tik deželne ceste posestvo: enonadstropna hiša, hlev, kozolec dvojak, njive in lep gozd. V hiši se nahaja že skozi 16 let prodajalna z mešanim blagom za letnim prometom od 55.000 do 60.000 kron. Poleg prodajalne je veliko skladišče, spodaj kleti, v prvem nadstropju kuhinja in 4 sobe ter 2 podstrešni sobi. — Cena vsemu skupaj je samo 10 tisoč kron. Za polovico svote se tudi počaka. V drugem slučaju se tudi odda vse v najem.

Ponudbe naj se naslovi na: „M. O. 41“, poste restante Novo mesto. (197-3-3)

Zdravje je največje bogastvo.

Ustanovljeno l. 1360.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive „kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osebito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke, manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: Mestna ekarna, Zagreb. — Raditega naj se naravnost pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, števil. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj, kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljen na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v
3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoč priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi po-
maujkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice
sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić,
župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kisić, kr. nadlogar; Stjepan Seljančić, s-ljak; Sofija Vukelić,
šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, števil. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-9)

Schicht-ovo štedilno milo

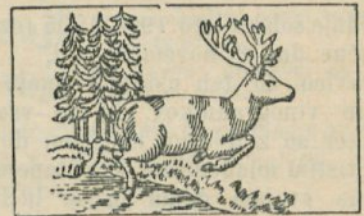
z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Učenec

v steklarsko obrt in v špecerijsko trgovino se takoj sprejme. Pojasnila daje upravništvo „Dolenjskih Novic“.

(218-3-1)

Podpisani uljudno naznanjam, da je zopet otvorjena

kovaška delavnica v Rudolfovem

v hiši gosp. Jos. Bele-ta

ter se priporočujem v podkovanje konj, za okovanje vozov in vsega v to stroko spadajočega dela. Zagotavlja je najsolidnejšega izvršenja vsacega cenjenega naročila prosim za prav obilen obisk spoštovanjem

(201-3-3)

Ignacij Iljaš, kovač.

Trgovskega učenca

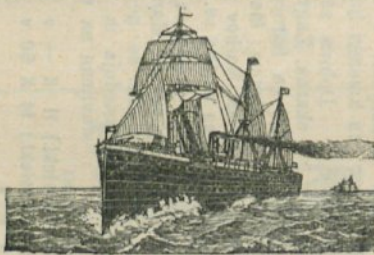
iz dobre rodbine in s primerno šolsko izobrazbo sprejme v svojo manufakturno in špecerijsko trgovino

(223-2-1)

Anton Mucha v Metliki.

Samo

6 dni

Samo

6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre

AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Znižane cene.

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces. potovalna pisarna

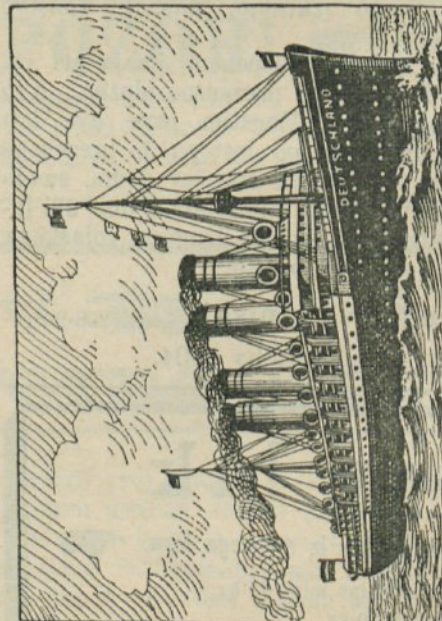
Ed. ŠMARDÄ

(129-24-8)

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

Ravno ista voznja in postrežba
Preje 105 gld.

Sedaj 60 gld.

Zelo znižane vozne cene

AMERIKO.

Iz Ljubljane v Novi-York samo 60 gld.

s prosto, dobro hrano že v Hamburgu
v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe Hamburg-Amerika-Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 kron are na moj naslov:
Fr. SEUNIG — Ljubljana — Dunajska cesta št. 31.